

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Пословни број: К.В. 4/05**

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА од 13 септембра 2006. године**

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су јавном објављивању пресуде приступили: заменик Тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић, из Окружног затвора у Београду доведен оптужени Антон Лекај, приступио његов бранилац, адвокат Теки Бокши, те судски тумач за албански језик Драган Лабовић.

Приступа се објављивању пресуде.

Након већања и гласања суд је

У ИМЕ НАРОДА

донео, а дана 18. септембра 2006. године у 13 часова јавно објавио следећу

ПРЕСУДУ

Оптужени:

АНТОН ЛЕКАЈ, зв. «Пинђо», са личним подацима као у списима предмета,

КРИВ ЈЕ:

Што је:

У периоду од **12. до 16. јуна 1999. године**, на територији општине Ђаковица, Аутономна покрајина Косово и Метохија, за време **оружаног сукоба** између војних снага Савезне Републике Југославије и полицијских снага Републике Србије, са једне стране и припадника наоружане војне формације **Ослободилачке Војске Косова – ОВК (УЧК)**, са друге стране, те истовремено у време ратног сукоба између **оружаних снага СРЈ и Коалиције НАТО пакта**, искоришћавајући ситуацију када су се оружане снаге СРЈ и оружане снаге НАТО Коалиције налазиле у фази суспензије ратних дејстава и у фази повлачења са Косова и Метохије, сходно Војнотехничком споразуму о Косову од 09.06.1999. године, које повлачење је трајало до **20. јуна 1999. године** и било пропраћено оружаним сукобима између ОВК и војних снага СРЈ на појединим подручјима Косова и Метохије, као припадник наоружане војне формације Ослободилачке Војске Косова, кршећи правила Међународног права за време оружаног сукоба, садржана у одредбама чл.2. став 1,

чл.3. став 1 под а) и ц), те чл.27. став 1 и 2 **IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године**, противно чл.51., 75. и 76. **Допунског протокола I** уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба, те противно чл.4. тачка 1. и 2. под а) и е) и чл.13. **Допунског протокола II** о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба,

Заједно са припадницима ОВК **Шкупи Арбеном, зв. «Зифа»**, према коме је поступак раздвојен, сада покојним **Бистражини Бесимом**, према коме је поступак обустављен и другим за сада непознатим припадницима **Ослободилачке Војске Косова**, припадницима јединица, које су деловале у оквиру Оперативне зоне «Дукађини», чији је командант био Рамуш Харадинај, предузимао радње свестан заједничког деловања, ради остварења заједничког циља – успостављања потпуне контроле над територијом Косова и Метохије од стране Ослободилачке Војске Косова и протеривања неалбанског живља са тог подручја, те је у том циљу према цивилном становништву неалбанске националности и појединим Албанцима, за које су сматрали да нису лојални ОВК, које становништво није учествовало непосредно у непријатељствима, **вршио противзаконита затварања, нечовечна поступања, мучења, повреде телесног интегритета, силовања и убиства**, па су тако:

1) **Дана 12.06.1999. године** око 17 часова, у близини текстилне фабрике «Емин Дураку», **оптужени Антон Лекај, звани «Пинђо», Шкупи Арбен зв. «Зифа», Бистражини Бесим** и други припадници ОВК, зауставили сватовску колону у којој су се налазили оштећени: малолетна **Тафа Софија, Тафа Хасан, Баља Шабан, Шаља Бедри, Шаља Ређа, Зећири Гзим, Зећири Афијета, Љушај Звездан и Сали Бериша**, те су их све противзаконито затворили у просторије фабрике и држали затворене, за које време су мушкарце сви заједно и истовремено кундацима од аутомата, песницама и ногама тукли по глави и телу, наносећи им повреде, при чему је Шкупи Арбен зв. «Зифа» ножем наносио телесне повреде, у виду посекотина, по телу Бедри Шаљи, Гзим Зећирију су стављали палицу у уста, а кундаком аутомата ударали у главу, наносећи му повреде у пределу главе и врата, а на сличан начин тукли и Љушај Звездана, као и остале мушкарце, пребацујући им да их туку зато што су сарађивали са Србима, копали ровове за српску војску, а нису се прикључили ОВК, те су им свима говорили: «Шта сте чекали, што нисте отишли у Србију». Након 2-3 сата пребацили су их у подрум хотела «Паштрик», где су противзаконито били затворени 3-4 дана и ноћи, а за то време, оптужени је заједно са другим припадницима ОВК наставио да мучи, сексуално злоставља и повређује оштећене, ударајући их кундаком аутомата, песницама и ногама, а појединим оштећенима су по телу гасили цигарете и приморавали их да они то чине између себе, док су неке оштећене терали да пију мокраћу из пластичних посуда, при чему су мушкарце испитивали о сарадњи са српским снагама и претили да ће их убити. Наредних дана су доведена у подрум још два лица неалбанске националности – **Краснићи Бајрам и Гаговић Раде**, који су на неутврђен начин лишени слободе и противзаконито затворени у хотелу «Паштрик», а када су спуштени у подрум хотела, њима су наносили телесне повреде ножевима, палицама, кундаком аутомата и песницама, па је тако:

а) **Дана 12.06.1999. године** у вечерњим часовима, у хотелу «Паштрик», **оптужени** принудио на обљубу малолетну оштећену **Тафа Софију**, претњом да ће

непосредно напасти на њен живот, тако што је са још једним **НН припадником ОВК**, пришао оштећеној док је по претходној наредби чистила хотелску собу, затворили су врата и почели да је гурају, оптужени који је био наоружан јој је припретио да ће је убити ако се не скине, што је она и учинила, те је над њом извршио обљубу, после чега је и НН припадник ОВК, искористивши околност да је отпор оштећене сломљен, такође над њом извршио обљубу. Наредних дана оптужени је приморавао оштећену да упаљеном цигаретом наноси опекотине своје стрицу, оштећеном **Тафа Хасану**, што је она била принуђена да чини;

б) Дана **13.06.1999. године** оптужени заједно са **Арбеном Шкупијем**, звани «**Зифа**» употребом силе принудио на противприродни блуд оштећеног **Бедри Шаљу**, тако што су га најпре тукли, а потом му је један стављао свој полни орган у уста, а други у чмар;

в) Дана **13. јуна 1999. године**, оптужени заједно са **Арбеном Шкупијем**, звани «**Зифа**» и још једним припадником ОВК учествовао у тешком телесном повређивању **оштећеног Гаговић Радета**, тако што су га држали и гурали, док му је «**Зифа**» ножем одсекао уво, а потом одсечено уво угурао у уста оштећеном **Шаља Ређи**, терајући га да то једе;

- па је тако оптужени учествовао у противправном затварању укупно **девет лица** и према њима, заједно са осталим припадницима ОВК, вршио мучења, нечовечна поступања, повреде телесног интегритета и силовања, а према још **два лица** заједно са осталима учествовао у повреди њиховог телесног интегритета и нечовечном поступању, да би **15.06.1999. године** пустили на слободу најпре **малолетну Тафа Софију**, потом **Афијету Зећири**, **Гзима Зећири**, **Тафа Хасана**, **Сали Беришу** и **Баља Шабана**,

2) Тачно неутврђеног дана између **14.06. и 16.06.1999. године**, око 02,00 часа по поноћи, **оптужени** и **Арбен Шкупи зв. «Зифа»** извели из хотела оштећене **Шаља Бедрија** и **Ређа**, те угурали у црно возило марке «**BMW**» без регистарских таблица, **оштећеног Шаља Ређа** ставили у гепек, а **оштећеног Шаља Бедрија** на задње седиште, те их одвезли у близини реке Лукавац и кланице «**Агими**», код места званог «**Плинска Подстаница**», поред регионалног пута **Ђаковица-Призрен**, у намери да их ту лише живота, али је оштећени **Бедри** након изласка из возила искористио њихову непажњу и побегао, док су **Ређа Шаља** лишили живота, пуцајући му из ватреног оружја у пределу стомака и грудног коша, а остале **оштећене Љушај Звездана** и **Гаговић Радета** други припадници ОВК су одвезли у непознатом правцу, од када им се губи сваки траг;

-чиме је као саизвршилац извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 КЗ СРЈ у вези чл.22. КЗ СРЈ.

Применом наведеног законског прописа и одредби чл.5. став 2, 33., 38. и 41. КЗ СРЈ суд оптуженог

О С У Ђ У Ј Е

На КАЗНУ ЗАТВОРА у трајању од 13 (тринаест) година.

На основу чл.50. став 1 КЗ СРЈ, оптуженом се у изречену казну затвора урачунава време проведено у притвору, почев од 17.08.2004. године, када је лишен слободе, па надаље.

На основу чл.196. став 4 ЗКП, оптужени СЕ ОСЛОБАЂА дужности да накнади трошкове кривичног поступка.

За овим је суд након већања и гласања донео следеће

Р Е Ш Е Њ Е

Према:

Оптуженом АНТОНУ ЛЕКАЈУ, са личним подацима као у списима предмета,

На основу чл.358. став 5 и 6 ЗКП, у вези чл.142. став 1 тачка 2. ЗКП,

ПРОДУЖАВА СЕ ПРИТВОР

Који му по овом решењу може трајати до правноснажности пресуде овог суда, К.В. 4/05 од 18.09.2006. године, односно до истека рокова прописаних у чл.146. став 3 и 4 ЗКП, а најдуже док не истекне време трајања казне затвора изречене овом пресудом.

Жалба против решења не задржава извршење решења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да седнете. Ја бих пре него што кренем у образлагање чињеничног стања, да се осврнем на неке примедбе које смо имали током читавог овог поступка од стране одбране, јер од када је кренуо овај поступак

пред Већем за ратне злочине Окружног суда у Београду, одбрана је истицала примедбу стварне и месне ненадлежности, истичући да је, наводно, Резолуцијом 1244 дат примат међународним судовима на Косову. Сматрам да тај приговор, односно веће је нашло да тај приговор не стоји, зато што је сходно Закону о организацији и надлежности државних органа у поступку против учинилаца ратних злочина, на основу чл.3. и чл.9. тог Закона, несумњива надлежност Окружног суда у Београду, односно Већа за ратне злочине и тим чланом је прописано да за злочине који су почињени на територији бивше СРЈ, односно СФРЈ у то време, је надлежно Веће за ратне злочине Окружног суда у Београду, без обзира на држављанство учиниоца и жртве. Такође смо чули од браниоца оптуженог у овој судници више пута, да је овај Закон донет 2003. године и да ми на штету окривљеног ретроактивно примењујемо овај Закон, да мора да се примени блажи закон за учиниоца. Ове примедбе, такође, не стоје, зато што се ради о процесном закону. Само материјално-правне одредбе не могу се примењивати ретроактивно, уколико су строжије за учиниоца. Када се ради о процесним одредбама, оне се увек примењују у време када је суђење.

Чули смо и примедбу браниоца да нешто Резолуција 1244 предвиђа неки примат међународних судова на Косову. Ни једна одредба Резолуције 1244 не даје никакав примат судовима на Косову на штету судова у Србији. Тај примат има само Хашки трибунал. Да таква некаква одредба постоји, бранилац би нама овде у судници прочитао такву одредбу из Резолуције 1244 и нагласио која је то одредба која регулише тај неки сукоб надлежности.

Посебно бих истакла, да не дође ту до неких забуна, овде се уопште не ради ни о каквом сукобу надлежности. Пред судовима на Косову никакав поступак никада није покренут за овај догађај који смо овде судили.

Затим смо више пута и у више наврата чули примедбе одбране да се овај догађај није десио у време оружаног сукоба и у време рата, да је Војнотехничким споразумом о Косову потписаним 09.06., практично рат, односно оружани сукоб престао. И ова примедба, такође не стоји, пре свега што је окончање рата и уопште почетак и трајање рата и оружаног сукоба фактичко питање и то се утврђује зависно од тога, до када трају војне операције, односно до коначног постизања мирног решења. У овом поступку је неспорно утврђено да је повлачење војних снага, у то време Савезне Републике Југославије, било од 10. јуна до 20. јуна, да је то била једна војна операција, да је та војна операција била пропраћена борбеним обезбеђењем. Сем тога, управо тај Кумановски споразум, на кога се одбрана позива, јасно је регулисао да ће кампања бомбардовања бити укинута до комплетног повлачења војних снага СРЈ. До тада ће бити суспендована. Према томе, то несумњиво значи да је ова операција била војна операција, подразумевала борбено обезбеђење и да је у току те операције су се још увек изводиле борбе на Косову и Метохији, јер смо према извештају Генералштаба добили да је 15. јуна у околини Подујева на Косову и Метохији приликом повлачења Војске СРЈ; су трајале борбе и те колоне су биле нападане од стране припадника ОВК. Како је у овом поступку несумњиво утврђено да је време извршења кривичног дела у периоду од 12. јуна до 16. јуна 1999. године, онда је потпуно неспорно било за ово веће да се овај догађај десио у време оружаног сукоба.

Као утврђено чињенично стање у овом предмету, веће је нашло да је управо тих дана, односно 12. јуна у време када су се повлачиле војска и полиција из Ђаковице, да су припадници ОВК који су били стационарани у Чабрату и где су се

иначе и водиле борбе, да нису поступили по Кумановском споразуму, да се демилитаризују, него су након повлачења војних снага, спустили се и почели полако да заузимају поједине пунктове у граду. Такав један пункт на који су се након повлачења војске и полиције, на који су они дошли и заузели га, био је и Текстилна фабрика «Емин Дураку». Међу тим припадницима ОВК био је и оптужени Антон Лекај. Истога дана, сватовска колона у којој се налазило девет лица, од којих је седам лица ромске националности, једно лице Албанац, а једно лице отац му је Албанац, а мајка Српкиња, су пролазили поред тог пункта, пошто су претходно били у насељу Пискоте да испросе младу. Тих девет лица не слутећи шта ће их снаћи, иначе сви су били цивили, ни на који начин нису учествовали у непријатељствима, пошто су претходно истим путем прошли када су ишли по младу и ту је била стационарана Војска СРЈ, када су се враћали, сада су на том пункту били припадници ОВК, међу њима и оптужени и у њиховом проласку они бивају ту заустављени и међу тих девет лица налазили су се малолетна Тафа Софија, која је у то време имала 14 година, затим њен стриц Тафа Хасан, затим браћа Шаља Бедри и Шаља Ређ, Баља Шабан, Зећири Гзим и његова сестра Зећири АФижета, Љушај Звездан и Сали Бериша. Они су зауставили та лица, затим су их спровели у просторије фабрике. Малолетну Тафа Софију и Афијету Зећири су задржали у простору чувара фабрике, а ове остале оштећене су у просторијама фабрике тукли по свим деловима тела, кундацима, песницама, ногама, говорили су им «Шта сте чекали, што нисте отишли у Србију», пребацивали им да су сарађивали са Србима, са српским снагама, да су копали ровове за српску војску. При томе је Арбен Шкупи ножем наносио телесне повреде Бедри Шаљи у пределу леђа. Гзим Зећирију су стављали палицу у уста и, уосталом, све мушкарце су тукли различитим предметима, ногама и рукама.

Након тога, ових девет лица спроводе у хотел «Паштрик», одвозе их у хотел «Паштрик». У хотелу «Паштрик» се наставља егзодус над овим лицима. Тамо су их наставили да туку. Затим је тамо та тортура била још драстичнија. Долази и до силовања ове малолетне Тафа Софије, при чему су употребљавали и ножеве, а затим су малолетну Тафа Софију одвели у хотелску собу да наводно чисти собе, па је, када је одведена горе у хотелску собу, оптужени заједно са још једним лицем, њу присилио на обљубу, тако што су је гурали и ударали, а потом када је она, оптужени је њој припретио да ће је бити убијена ако се не скине, а када се, зато што је приморана, када се скинула, он је онда принудио на обљубу, извршио силовање над њом, а то је касније исто учинио и овај други припадник ОВК који током овог поступка није идентификован, а кога је оштећена Софија описала као једно високо лице са брадом.

Након тога, наредних дана оптужени тера малолетну Тафа Софију да цигаром упаљеном гори свог стрица Тафа Хасана, што је она и под том претњом и у ситуацији када су сви ови остали били натечени од батина, крвави, била принуђена да чини.

Наредних дана се наставља, такође ова тортура, па су оптужени и Арбен Шкупи, звани «Зифа», извршили противприродни блуд над Бедри Шаљом, тако што му је један стављао свој полни орган у уста, а други му је стављао у чмар. Док су они боравили у подруму, ту су доведена још два лица, за која током поступка није доказано да је оптужени учествовао у њиховом противзаконитом затварању. То су Краснићи Бајрам и друго лице је Гаговић Раде. За овог Краснићи Бајрама има доказа током поступка да је оптужени ударао га кундаком. За овог Гаговић Радета након

његовог довођења доле у подрум, направила се гужва око њега. Затим су га оптужени и још једно лице држали, а за то време му је Арбен Шкупи, звани «Зифа» одсекао уво и дао је оштећеном Шаља Ређи да то уво једе.

Дана 15. јуна 1999. године из овог подрума су пуштени малолетна Тафа Софија, Афијета Зећири, Гзим Зећири, Тафа Хасан, Сали Бериша и Баља Шабан. Остали су браћа Шаља и оптужени и Арбен Шкупи, звани «Зифа» су њих двојицу ставили у гепек црног «BMW» без регистарских таблица, односно ставили су Ређу у гепек. Арбен Шкупи звани «Зифа» је возио кола, а оптужени је на задњем седишту са упереним аутоматом седео са оштећеним Бедри Шаљом. Одвезли су их до кланице «Агими» у близини реке Луковац и овог регионалног пута Ђаковица – Призрен и након тога, приликом изласка из возила, оштећени Бедри Шаља је искористио њихову непажњу и побегао, а оштећени Ређ Шаља је ту лишен живота, тако што му је један од њих двојице или обојица заједно пуцали су у пределу грудног коша и у пределу стомака.

Што се тиче ових осталих лица, Љушај Звездана и Гаговић Радета, суд није имао доказа да ли су и на који начин они лишени живота, зато што током поступка, нико од сведока се није на те околности изјаснио, већ је једини актер који је то могао да потврди, био Бедри Шаља који је тврдио да су одведени у неком непознатом правцу од других припадника ОВК које није могао ни да идентификује.

Што се тиче овог утврђеног чињеничног стања, ја ћу само кратко да се осврнем којим доказима је то несумњиво утврђено. Наиме, везано за овај боравак у фабрици «Емин Дураку», да је оптужени био међу лицима која су их зауставила, потврдили су и оштећени Бедри Шаља и оштећена Афијета Зећири.

Затим, даље у вези ових радњи за које је оптужени овом пресудом оглашен кривим, везано за силовање малолетне Тафа Софије. Малолетна Тафа Софија када је први пут саслушана код истражног судије, она је до детаља описала на који начин се десио тај догађај и препознала је оптуженог на фотографији. Затим је препознала оптуженог у просторијама Округног затвора у Београду и навела да се све то дешавало у соби, да је она горе била послата да чисти собе, а да су након неког времена дошли оптужени и још једно високо лице са брадом, да су почели да је гурају, да је у том моменту оптужени, који је имао код себе пиштољ и нож, претио јој да ће је убити ако се не скине и да је она тада морала да се скине, да је над њом оптужени извршио силовање, а да је, потом, исто то учинио и овај други припадник ОВК. Такав исказ сведока малолетне Тафа Софије суд је прихватио, с обзиром да је током поступка неспорно, сви сведоци су спомињали да је у тим просторијама, односно да је у просторијама хотела «Паштрик» она силована. Међутим, касније на главном претресу ова лица, оштећени када су ушли у ову судницу и видели да је једини актер ових догађаја оптужени Антон Лекај, онда су они почели да конструишу неке приче које ово веће није прихватило, јер су њихови искази на главном претресу били мотивисани тиме, да се ту не налазе остали актери догађаја, па су за многе радње за које је ово веће касније нашло оценом свих доказа, тврдили да је то урадио оптужени. Између осталог, нису прихватили оно што је и предмет оптужбе, да је малолетна Тафа Софија од стране оптуженог силована на столу. Суд то није прихватио из више разлога: зато што су и Афијета Зећири и Бедри Шаља током истраге причали да они нису видели да је оптужени силовао Софију. Сведок Афијета Зећири се тада јасно изјаснила у истрази, да је она видела у подруму да је «Зифа» силовао, односно Арбен Шкупи Софију, а да није видела да је то чинио

оптужени. Стога је суд прихватио као несумњиво да је малолетна Тафа Софија силована, прихватио њен исказ из истраге да се то дешавало у соби, јер су и неки посредни сведоци тврдили да су чули да је оптужени силовао Софију.

Што се тиче овог противприродни блуд везано за Бедри Шаља, Бедри Шаља је увек у овој судници и у истрази и на претресима причао да је над њим извршено, он је говорио силовање, тако што му је један стављао у уста, спомињући Арбена Шкупија и оптуженог Антона Лекаја, један му је стављао полни орган у уста, други му је стављао полни орган у чмар и он никада није одустао од те приче. Међутим, на једном од претреса овај оштећени Бедри Шаља је испољио извесну дозу несигурности, па је спомињао да баш није сигуран за оптуженог Антона Лекаја, па да је сигуран. Међутим, на основу исказа сведока Раме Мехметаја који је разговарао са једним лицем које је такође било у том подруму, то је Гзим Зећири, који је најалост извршио самоубиство после свих ових догађаја и он му је потврдио да је у подруму силован Бедри Шаља, тако што су то чинили Пинђа и «Зифа», односно оптужени Антон Лекај и Арбен Шкупи.

Везано за тешко телесно повређивање Радета Гаговића, више пута смо у овој судници чули, а и у истрази су то сведоци спомињали, Бедри Шаља је спомињао да је то учинио «Зифа» ножем. Афијета Зећири је у истрази тврдила да је ту била нека гужва и да она није видела ко је одсекао уво и на главном претресу суд је управо хтео да разјасни ту околност, с обзиром на овако непрецизне њихове изјаве у истрази, да разјасни какво је учешће у томе узео оптужени Антон Лекај. Из исказа Афијете Зећири смо чули, она је, значи, поновила свој исказ из истраге, да је ту била гужва, да су била три лица, да је међу та три лица био оптужени Антон Лекај и да је било још једно лице са брадом, да су они гурали оштећеног, држали га и да у једном моменту, она није видела ко, али је видела да је одсечено уво. Међутим, из исказа сведока Керши Мехмета, који је више пута на претресу помињао да је «Зифа» одсекао уво, затим из исказа Бедрија који је помињао да је «Зифа» ножем одсекао уво, суд је утврдио да је то заиста учинио Арбен Шкупи, међутим, да је оптужени у том тешком телесном повређивању узео своје учешће као саизвршилац.

Везано за убиство овог оштећеног Ређа Шаље, ту је суд уложио највише труда да утврди под којим околностима се десио овај догађај. Наиме, оштећени Бедри Шаља током читавог овог поступка, и у истрази и на претресу је увек понављао исту причу, да су, значи, њега и брата ставили у то путничко возило, да су брата ставили у гепек, да је он седео на задњем седишту са оптуженим Антоном Лекајом и када су их довели тамо, да је он успео да побегне, с тим што је његова прича била да је ту он некоме отео аутомат, да је Пинђо пуцао у његовог брата и тако даље. Суд је ту његову причу прихватио само у једном делу, зато што је та његова прича демантована другим доказима. Прихватио је његову причу само у оном делу до момента када он бежи. Значи, није прихватио причу да је оштећени Бедри Шаља видео ко је пуцао у његовог брата, а наиме, да то оштећени није видео, потврђује у свом исказу сведок малолетна Тафа Софија која каже да је њу, после два дана од изласка из подрума сусрео Бедри Шаља и рекао јој је да је он побегао од кола и питао шта је било са његовим братом. Затим, такође, суд овакав исказ Бедри Шаље, да је он видео да је оптужени пуцао у његовог брата, суд није прихватио и са разлога, зато што је сведок Раме Мехметај у овој судници, када је други пут позван на претрес, зато што је суд хтео то да појасни до детаља, је рекао да је управо Бедри Шаља њему испричао цео овај догађај како сам и навела, али да му је први пут, значи месец дана после догађаја, причао да је Зифа пуцао у његовог брата.

Имајући у виду такву причу, суд је нашао да Бедри Шаља није видео ко је пуцао у његовог брата. Међутим, суд је несумњиво утврдио да је тада и том приликом Ређ Шаља убијен, зато што је из исказа сведока Газменда Круезиа утврђено да је неколико дана после ових дешавања, он био управо на месту где се ово одиграло и да је ту видео тело Ређа Шаље и да му је видео рану у пределу срца и у пределу стомака и да је на том месту узео кошуљу свог брата, односно једно парче и један прстен и да је те предмете носио и својој супрузи и да је ту кошуљу видела и сестра Ређа Шаље и да су они препознали те предмете као предмете који су припадали, и та кошуља и тај прстен, да су припадали Ређ Шаљи.

Такође, сведок Антигона Бахтјари потврдила је ове његове наводе и из њеног исказа се такође утврђује да је Бедри Шаља, одмах након што се десио овај догађај, отечен дошао код ње кући, да јој је испричао да су његовог брата убили Пинђо и Зифа и да је том приликом он успео да скочи у реку. И на основу исказа овог сведока се утврђује да је управо Бедри Шаља рекао Газменду Круезиу где се налази тело и да је Газменд Круезиу тачно ишао на ово место где је и видео тело Ређа Шаље.

За овај суд је, везано за овај догађај, потпуно ирелевантно било, везано за кривичну одговорност оптуженог Антона Лекаја, да ли је он пуцао, да ли је пуцао «Зифа», да ли су пуцали обојица. Наиме, несумњиво је утврђено да су њих двојица ово лице и Бедри Шаљу, у намери да их лише живота, одвезли до те кланице и до те реке Лукавац, да су обојица били наоружани, да је један од њих успео да побегне, Бедри Шаља, а да су Ређ Шаљу том приликом и тада лишили живота. Према томе, чак и под претпоставком да је Арбен Шкупи звани «Зифа» у том моменту пуцао, оптужени Антон Лекај је саизвршилац у том убиству, јер у његовом умишљају је било да се то лице лиши живота, у томе је учествовао превозећи то лице до места стрелања и на том месту то лице, Ређ Шаља том приликом је и убијен.

Током овог поступка оптужени се, најпре у истрази бранио ћутањем. Потом када су изведени докази у истрази, он је на крају изнео своју одбрану, тврдио да је он био припадник ОВК 1998. године и да је у априлу, баш када су највећа ратна дејства била, одлучио да напусти ОВК, да је он био у неким јединицама Бедри Шаље и да је у том априлу, 22. априла дошао кући у Ђаковицу. Иначе је био у Јунику при ОВК, а 27. априла он са родитељима и двоје браће одлази за Албанију. При томе је тврдио да његов надимак није Пинђо и да он никада није становао у Католичкој улици, односно улици Вука Караџића одмах близу католичке цркве. Овакву његову одбрану суд није прихватио, зато што је демантована исказима многих сведока и зато што је управо оваква одбрана срачуната на избегавање кривичне одговорности. Тај надимак који оптужени негира да се зове Пинђо, то је управо надимак који сведоци спомињу и под којим надимком га знају. Зато оптужени и негира овај надимак. Овај његов надимак да се зове Пинђо, не само да су потврдили сведоци, него из правноснажне пресуде Међународног Окружног суда у Пећи је несумњиво утврђено да је његов надимак Пинђо и да га лице које је оштећено у том поступку, такође зна под надимком Пинђо. Такође је негирао да он станује, да је било када становао у улици Вука Караџића код католичке цркве и то је негирао зато што су га неки сведоци из овог поступка управо знали из те улице и под тим надимком. Међутим, управо његови сведоци, да тако кажем, односно сведоци које је бранилац оптуженог предложио и оптужени, његова мајка и његов брат су пред овим судом потврдили да су они пре бомбардовања управо становали ту у тој улици.

Затим, везано за наводе оптуженог да он критичном приликом није уопште боравио, значи у време извршења дела, није био у Ђаковици, већ да је био у

Албанији, ни такву његову одбрану суд није прихватио, јер је из исказа оштећених несумњиво утврђено да је он био присутан, а поред тога, не само из исказа оштећених, суд је овде имао и сведоке Векић Биљану која је потврдила да је 11. јуна она видела оптуженог у Таковици. Иначе га сведок добро познаје и по имену и презимену и по надимку. Затим је то потврдила сведок Росанда Кабаш која такође тврди да је у том периоду виђала оптуженог и, уосталом, то је потврдио сведок Раме Мехметај који је тврдио да је одмах по повлачењу Војске Југославије оптужени био у аутоперионици у којој он ради. Значи, његово присуство у то време, у време извршења кривичног дела је несумњиво утврђено, његове радње које сам већ образложила којим доказима се утврђују.

Што се тиче сведока одбране да је оптужени био у Албанији, његови наводи, такође нису прихваћени, јер управо су ти сведоци различите исказе казивали везано за боравак оптуженог у Албанији. Тврдили су, поједини од сведока да мајка, брат и оптужени да су се возили или камионом или трактором. Затим везано за боравак у Албанији, оптужени је тврдио да су они тамо били смештени у некој кући и да је он спавао сам у соби. Његова мајка тврди да су били смештени код неког газде и да су у тој кући, поред тог, да је био присутан и тај газда и да су сви били у једној соби. Његов брат је тврдио да су они били у неким пословним просторијама пилане и да је ту било више породица и да није био свако у посебној соби, већ да су били сви у једној соби. Имајући у виду овако различите исказе, суд их није прихватио, налазећи да су овакви искази дати у намери да се помогне оптуженом да избегне кривичну одговорност.

Што се тиче исказа сведока који су по замолници овог суда саслушани доле на Косову, суд те исказе такође није прихватио, зато што су ови сведоци дали потпуно неке штуре исказе, то су четири сведока који су тврдили да су два-три пута у Албанији видели оптуженог, при томе не спомињући да су га видели у периоду од 12. до 16. јуна 1999. године. Имајући у виду такве њихове исказе, потпуно је ирелевантно да ли је оптужени у јулу месецу био у Албанији. Он је могао бити у Албанији и у априлу и у јулу, битно је да нико од тих сведока није потврдио да су га видели од 12. до 16. јуна 1999. године када се овај догађај десио.

Иначе, везано управо за извођење ових доказа, ја овде морам да кажем да је ово веће уложило велики труд да се изведу сви докази, да се овај поступак потпуно расветли, овај цео догађај, да се у овом поступку овај догађај потпуно расветли. Међутим, управо у овом поступку ми смо наишли на велику опструкцију УНМИК правосуђа које је и требало да нам доставља неке писмене доказе, а та опструкција је ишла дотле, да по нашој замолници, по замолници овог суда, када је тражено да се саслуша још неколико сведока које је предложио Тужилац у овом поступку, да су они, једноставно, директор УНМИК правосуђа одлучио да се саслушају само сведоци одбране. Потпуно невероватно да по замолници неког суда неко врши селекцију доказа и одлучи да се не саслушавају сведоци које је предложио Тужилац, него сведоци одбране. Суд је ипак прихватио и овакве доказе, јер је претходно решењем одредио да се ти сведоци саслушавају и прихватио је све доказне предлоге које је одбрана предложила, осим неких које смо одбили, сматрајући да су сувишни.

Везано за ову оптужницу, ја бих рекла да је овом оптужницом оптуженом стављено на терет четири убиства, противзаконито затварање тринаест лица, једно силовање Тафа Софије у два наврата, две тешке телесне повреде и један противприродни блуд. Међутим, током поступка није доказано да су три лица, да је оптужени учествовао у лишењу живота три лица. За Љушај Звездана и Гаговић

Радета нико никада у овој судници није поменуо да је видео ко је у њих пуцао, нити да је видео уопште да је на њих пуцано. Имали смо једино исказ сведока Бедри Шаље који каже да су они одвежени у неком непознатом правцу. Према томе, од почетка овог поступка и током целог поступка, није било ни једног јединог доказа да су ова лица и убијена, а камоли да је у њима учествовао оптужени.

Такође током овог поступка није доказано да је лишен живота Краснићи Бајрам. Везано за лишење живота овог лица, суд је током поступка утврдио и то на основу управо исказа ових сведока, да је убадање ножем Краснићи Бајрама дошло у подруму од стране Сали Берише, а да је после тога у томе учествовао Арбен Шкупи, звани «Зифа». Нико никада није потврдио учешће у томе оптуженог, односно није било доказа у том правцу. Наиме, сведок Бедри Шаља у истрази уопште није помињао тај догађај, сматрајући ваљда да то нису извршили припадници ОВК и да није потребно о томе да прича, пошто Сали Бериша није био припадник ОВК, већ је било једно од лица, једно од сватова које је дошло са њима у подрум.

Затим, даље, у току поступка на једном од главних претреса и то на првом претресу, Бедри Шаља у свом исказу каже да је Сали Бериша у подруму лишио живота Краснићи Бајрама. Затим је сведок Афијета Зећири такође, најпре у истрази причала да је «Зифа» ножем убио Краснићи Бајрама. Нико никада није поменуо учешће оптуженог у том догађају.

Међутим, на главном претресу ова лица почињу да мењају своје исказе и управо ове измењене исказе суд није прихватио, јер као што сам већ рекла, ови оштећени су на овом претресу били мотивисани тиме, видевши да само оптужени Антон Лекај седи у судници, склони су били томе да све што се дешавало припишу њему, а највише су му приписивали радње које је чинио Арбен Шкупи звани «Зифа».

С обзиром на тако измењене исказе, суд такве исказе није ни прихватио, посебно имајући у виду у овом правцу исказ супруге Сали Берише, Асима Краснићи која је у овом суду, иако неписмена и необразована, дала веома важан податак, јер је рекла да је после овог догађаја њој Афијета Зећири причала да је Салихи, односно Сали Бериша у подруму убио Краснићи Бајрама.

Имајући у виду те доказе, суд је нашао да оптужени Антон Лекај није учествовао, да нема доказа да је учествовао у лишењу живота Краснићи Бајрама.

Такође, по овој оптужници није доказано да је оптужени Антој Лекај Керши Мехмета противправно затворио у подруму. Чули смо исказ овог сведока да га је Арбен Шкупи звани «Зифа» зауставио, скинуо са бицикла, ударио и довео у подрум. Затим, нико од оштећених није потврдио да је видео да је оптужени ударао Керши Мехмета. Затим, чули смо да је овај Керши Мехмет припадницима ОВК саопштавао шта су оштећени радили током рата, њихову сарадњу са српским снагама, да су крали и тако даље, тако да није доказано да га је прво оптужени противправно затворио, нити је доказано да је оптужени телесно повређивао ово лице.

Такође није доказано да је оптужени противправно затворио Гаговић Радета. Из исказа оштећених чули смо да је то лице већ било затворено у подруму, а да је код њих дошао када су они били затворени. Према томе, нема доказа да је у том противправном затварању учествовао оптужени.

Што се тиче оштећеног Баља Шаљија и наводе у оптужници да је ножем одсекао три прста на руци, нико никада у овој судници није споменуо да се Баља Шаљи, да такво лице уопште постоји. Тај оштећени није ни био присутан и ови наводи Тужиоца, ако је Тужилац погрешно приликом прецизирања оптужнице и мислио на Баљај Шабана, међутим, није било доказа ни да је ово лице, да су му

сечени прсти, јер управо је Бедри Шаља пред овим судом рекао да је Шабан његов рођак и да му нису били сечени прсти. Афијета Зећири је такође помињала да није видела да су Шабану исечени прсти. Према томе, нема доказа ни за ово тешко телесно повређивање, односно да је то учинио оптужени.

Такође по овој оптужници није било доказа да је Тафа Софија силована на столу. То суд није могао да прихвати, имајући у виду управо доказе који су прикупљени у истрази. Та касније конструкција догађаја да је то оптужени учинио на столу пред свима, пред њеним стрицем и пред осталима, није могла да се прихвати, јер је управо иста та сведокиња Афијета Зећири у истрази јасно рекла да није видела да је Пинђо силовао невесту, што значи да се то дешавало у соби, а да је видела да је то чинио «Зифа». Према томе, овај део оптужнице на столу, можда би се могло у неком будућем оптужењу односити за Арбена Шкупија, званог «Зифа».

Такође није доказано, што су такође наводи оптужнице да је Краснићи Бајрам противправно затворен са овом сватовском колоном. И у том правцу нема доказа да је оптужени учествовао у противзаконитом затварању Краснићи Бајрама, зато што смо чули од сведока Бедри Шаље да је Краснићи Бајрама довело у подрум неко лице са дугом косом. Према томе, апсолутно нема доказа да је оптужени учествовао у томе. Једино што има доказа везано за овог Краснићи Бајрама, то је да га је оптужени на почетку његовог, значи довођења у подрум, да га је ударао кундаком од аутомата, што смо на последњем суђењу чули од сведока Бедри Шаље.

Такође по овој оптужници није доказано да су нека лица Аземи Шабан, Укшинај Рифат, Хекуран Хода били присутни, односно не само да су били присутни, означени су овде да су и они вршили убиства, мучења, нечовечна поступања, силовања. Нико никада у овој судници није споменуо Хекуран Ходу. Аземи Шабана и Укшинај Рифата спомињали су само у неком контексту да су били виђени тамо код фабрике, међутим, ти оштећени на претресу уопште не знају имена тих лица, посебно нема никаквог доказа за њих да су учествовали у овом догађају. Оне припаднике ОВК које је суд успео на основу исказа сведока да идентификује, то су били оптужени, то је био Арбен Шкупи звани «Зифа» и то је био Бистражини Бесим, зато што су више пута и у више наврата ови сведоци та имена спомињали у судници.

Према томе, имајући у виду да је неспорно утврђено да је оптужени као припадник једне оружане формације, у овом случају Ослободилачке Војске Косова прекршио одредбе IV Женевске конвенције и Протокола I и II Допунски протокол уз ове конвенције, суд га је огласио кривим за ово кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 Кривичног закона Савезне Републике Југославије. За ово кривично дело у време извршења кривичног дела била је максимално запређена казна двадесет година, а не смртна казна као што је то бранилац у завршној речи истакао. Имајући у виду да је оптужени у време извршења овог кривичног дела био неосуђивано лице, да је у то време имао непуних двадесет година, да је сада ожењен, отац једног малолетног детета старог пет година, па имајући у виду све те околности и његову младост у време извршења кривичног дела и имајући у виду да велики део ове оптужбе није доказан, суд га је осудио на казну затвора у трајању од тринаест година, при чему је као отежавајућу околност ценио његову упорност и безобзирност приликом извршења дела, а такође је ценио и његово понашање после извршеног дела, а то је да је још једном после овог извршеног дела, осуђиван и то управо за употребу оружја.

Остали део пресуде се односи на то да је оптужени, урачунато му је ово време које је провео у притвору од 17. августа 2004. године, те с обзиром да је бранилац

овде приложио да оптужени нема никакве имовине непокретне на његово име, он је ослобођен дужности плаћања трошкова поступка и према њему је, с обзиром на начин извршења дела и с обзиром на све ове тешке околности које видимо у овој пресуди, продужен му је притвор, с обзиром да му је изречена казна затвора дужа од пет година.

Ја бих на крају овог образложења пресуде обратила се странкама и Тужиоцу и оптуженом. Тужиоцу са речју да велики део ове оптужбе није доказан, првенствено мислим на ова три убиства, а оптуженом бих рекла да не стоје његови наводи да је ово био политички процес против њега. Ми Вама овде нисмо судили зато што сте припадник ОВК, нити смо Вам судили зато што сте Албанац, нити смо Вас казнили због тога, нити смо Вас казнили зато што сте учествовали у оружаном сукобу. Ви сте кажњени овде овом пресудом, додуше неправноснажном, зато што су у том истом оружаном сукобу цивили светиње и не смеју се убијати, силовати и повређивати.

Против ове пресуде дозвољена је жалба у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Ја се захваљујем.

Након тога, председник већа је укратко изнео разлоге доношења овакве пресуде и обавестио странке да ће им накнадно бити достављен писмени отправак исте, са поуком о праву на изјављивање жалбе.

Довршено у 14,05 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА